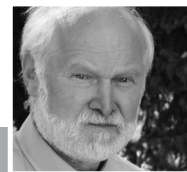

Kovács István

Megrendültség és bizalom

Juhász Péter köszöntése

Kovács István
(1945, Budapest) költő,
műfordító, történész,
Salföldön él,
Babérkoszorú díjas

Az élet az öröklétből az öröklét felé ívelő *átmenetiség* – vallja a hívő ember. A valóságos életben nyomasztó az átmenetiség állapota. Szerencsésnek mondhatom magam: voltaképpen egyszer volt benne részem, amikor 1971 nyarától Tóth Gábor igazgató úr támogatásának köszönhetően takarítói státuszban az Eötvös Kollégiumban dolgoztam. Ez ugyan biztosította a mindennapi kenyeret, de sugaras jövővel nem kecsegtetett. Különösen annak fényében, hogy 1971 nyaráig egy éven át Illyés Gyula Herder-ösztöndíjasaként a Bécsi Egyetem diákjaként egyre szaporodó tervekkel – a császárvárosban – tanulással töltöttem az időt. Hogy nagy terveim mégis megvalósulhattak, azt Juhász Péternek köszönhetem. 1972 fagyos januárjáig csak hallomásból ismertem őt. Szinte a magyar népmesék igazságtevő hőseként jelent meg előttem az újév kapujában. Megkérdezte, volna-e kedvem az MTA égisze alatt általa szervezett Kelet-európai Irodalmak Tanszéki Kutatócsoportjában dolgozni. Lengyel irodalommal kellene foglalkoznom – tette hozzá. Az ajánlat által felvillantott távlat felülmúlta legmerészebb álmaimat. Ez a mondat nem egy karrier-regényből vett idézet: valóban így éreztem.

Megrendített Juhász Péter bizalma. Annak tudatában is, hogy Nagy László, a költő és Kiss Ferenc, az irodalomtörténész jót álltak értem.

Ez a megrendültség lett mindennapi energiaforrásom. Nem okozhattam Juhász Péternek csalódást, mert az önnön személyiségem felszámolásának kezdetét jelentette volna. Nekiálltam dolgozni. Hozzá kell tennem, Juhász Péter „az organikus napi aprómunkához” – hogy a lengyel pozitívizmus korszakának meghatározó fogalmát használjam – luxuskörülményeket biztosított. 1974-ben fél évet töltöttem akadémiai ösztöndíjasként Varsóban, ahol befejezhettem doktori értekezésemet Cyprian Kamil Norwid költészetéről. Juhász Péter kellő tapintattal figyelmeztetett, hogy költői becsvágyamat ne adjam föl, s irodalmi téren aratott szerény sikereimet is beleszámította munkahelyi teljesítményembe.

A barátság anatómiája. Írások a magyar–lengyel kapcsolatokról és a lengyel kultúráról című kötetemben többek között négy esszé tanulmányt tettem közzé a 19. század nagy lengyel költőiről: Adam Mickiewiczről, Juliusz Słowackról, Zygmunt Krasińskiról és Cyprian Kamil Norwidről. Harminc évvel azelőtt a Kelet-európai Irodalmak Tanszéki Kutatócsoportjának munkatársaként írtam őket. 2008-as közzétételük Juhász Péternek mondott köszönet is. 2031-es újraközlésükkel is szeretném majd a százéves Juhász Pétert köszönteni, akit addig is az Isten éltesse.